

Samenvatting van conclusies IQuatro rapport “N2000 in Overijssel”

Herstel economie in Overijssel bemoeilijkt door Nationale koppen bovenop N2000

De VVD en de PVV Statenfracties van Overijssel hebben in voorjaar 2012 aan bureau IQuatro opdracht gegeven te onderzoeken welke “Nationale koppen” op de aanwijzing van Natura 2000 gebieden in Overijssel zijn geplaatst.

“Het noodzakelijke evenwicht tussen ecologie en economie lijkt hier en daar behoorlijk zoek.”

Dat is de conclusie van de VVD en PVV nadat beide fracties een extern bureau in de arm genomen hebben.

In het beheerplan van een Natura 2000 gebied dienen de belangen van natuur, economie en recreatie evenwichtig afgewogen te zijn. Maar kan daar wel sprake van zijn als de natuur bol staat van erbij gesmokkelde doelen? Worden economie en recreatie niet bij voorbaat in de verdediging gedrongen?

De VVD en PVV gaan in oktober met GS en met collega Statenleden hierover in debat, met als doel de balans tussen economie en ecologie te herstellen.

Inleiding tot en samenvatting van conclusies IQuatro rapport “N2000 in Overijssel”

ONDERZOEK EN BETEKENIS

De VVD en de PVV Statenfracties van Overijssel hebben in voorjaar 2012 aan bureau IQuatro (dr. N.M. Gerrits) opdracht gegeven te onderzoeken welke “Nederlandse koppen” op de aanwijzing van Natura 2000 gebieden in Overijssel zijn geplaatst. En wat de achterliggende geschiedenis daarvan is.

De aanleiding daartoe vormde de al jaren bestaande indruk dat op diverse plaatsen wel erg uitbundig met doelen en doelstellingen is gesmeten. Klachten vanuit de agrarische sector, maar ook van wegbeheerders, geïllustreerd met heel duidelijke praktijkvoorbeelden, gaven daar voeding aan. Het noodzakelijke evenwicht tussen ecologie en economie leek hier en daar behoorlijk zoek.

Staatssecretaris Bleeker had op 25-11-2011 al aangegeven “complementaire doelen” (ander woord voor Nederlandse koppen”) uit de aanwijzingsbesluiten te schrappen. Uit een onderzoek van bureau Haskoning (bijlage bij kamerbrief van 25-11-2011 over Natura 2000 moties van Koopmans en Ladders) was gebleken dat er instandhoudingsdoelen waren toegevoegd. Terwijl ze in het concept aanwijzingsbesluit niet voorkwamen!

Reden voor de beide Statenfracties de feiten in Overijssel te laten onderzoeken door een deskundig bureau. Het rapport zelf is nogal technisch van karakter, zeer uitgebreid en gedetailleerd en voor niet in de materie ingewijden niet eenvoudig te lezen. Het is te downloaden van de websites www.vdverijssel.nl en www.pvverijssel.nl

Om zeker te weten dat het rapport van dr. Gerrits houdbaar en solide is, is van meet af samengewerkt met VVD Tweede Kamerlid Helma Ladders, die dit rapport in het conceptstadium via haar kanalen nog een check door insiders liet geven. Dit, en de correspondentie met de opsteller, leidden tot enkele kleinere verduidelijkingen. **De hoofdconclusie staat overeind en is behoorlijk brisant: in Overijssel zijn 161 nationale koppen bovenop de Europese verplichtingen!**

In PS en GS van Overijssel gaat al een bedrag van € 260 mln rond, dat nodig zou zijn om alle Natura 2000 maatregelen mogelijk te maken. Dit rapport plaatst daar dus grote vraagtekens bij. Daarbij komt dat veel negatieve effecten verwacht worden voor de agrarische sector. Een belangrijke economische motor in het landelijk gebied. Bij elkaar redenen genoeg voor dit onderzoek. Het onderzoeksrapport is /zal op 31 augustus aan gedeputeerde Hester May worden aangeboden.

WAT IS NATURA 2000?

Samenvatting van conclusies IQuatro rapport “N2000 in Overijssel”

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden (**habitats**), maar draagt ook bij aan **soortenbescherming**. Doelstelling is dat het verlies aan soorten planten en dieren in 2020 is gestopt en zoveel mogelijk hersteld.

De Europese Commissie draagt financieel bij aan essentiële beschermingsmaatregelen van Natura 2000 via subsidies.

Het Natura 2000 netwerk in Nederland omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de **Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992**. Het netwerk is in opbouw; nog niet alle lidstaten hebben definitief alle gebieden aangewezen. Het Natura 2000 netwerk beslaat wel alle 27 lidstaten van de Europese Unie en bestaat uit bijna 26.000 beschermde gebieden. De oppervlakte van het netwerk is meer dan 850.000 km² en beslaat circa 18% van het grondgebied van de lidstaten.

HOE KOMT EEN AANWIJZING TOT STAND?

De totstandkoming van een Natura 2000-gebied gaat in vijf stappen: aanmelding, aanwijzing, beheerplan, inspraak en vergunningen.

Aanmelding: Nederland heeft 162 gebieden en 4 mariene gebieden aangemeld bij de Europese Commissie. Dat geschiedde op een gestandaardiseerde wijze met een “Standard Data Form” (SDF).

Aanwijzing: De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) wijst het gebied aan als Natura 2000-gebied. Dit gebeurt via een aanwijzingsbesluit. In zo'n aanwijzingsbesluit wordt het gebied begrensd (op kaart) en staat welke doelen de overheid nastreeft in een bepaald gebied, bijvoorbeeld welke planten en dieren bescherming verdienen.

In een aantal tranches zijn daarvoor ontwerp-aanwijzingsbesluiten tot stand gekomen en voor circa een derde van de gebieden zijn inmiddels groepsgewijs definitieve aanwijzingsbesluiten genomen.

Beheerplan: Nadat een gebied is aangewezen door de Minister van LNV, werkt de overheid samen met andere betrokken partijen (bijvoorbeeld natuurbeschermingsorganisaties of ondernemers in het gebied) aan een beheerplan Natura 2000. Hierin staat wat moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen en wie dat gaat doen. Het Rijk stelt beheerplannen op voor Natura 2000 gebieden die worden beheerd door de staat (of onder verantwoordelijkheid vallen van de staat). Verder zijn de provincies verantwoordelijk voor het opstellen van beheerplannen.

Inspraak: Op de ontwerp-aanwijzingsbesluiten en ontwerp-beheerplannen is inspraak mogelijk. Iedereen kan de stukken inzien en erop reageren voordat de ontwerp-besluiten definitief worden vastgesteld.

WAT IS EEN “NATIONALE KOP” EN HOE KOMT DIE TOT STAND?

Centraal staat hierbij het begrip “complementaire doelen”. In het onderzoek van Instituut Quatro wordt gerefereerd aan het genoemde rapport van Royal Haskoning, zie voetnoot op pagina 3 van het rapport.

Om te beginnen worden daarin een vijftal verwijderbare complementaire doelen genoemd. Verwijderbaar omdat zij hetzij niet in een SDF zijn genoemd, of (zes stuks) omdat zij geheel overbodig als zodanig werden benoemd in het aanwijzingsbesluit. Overbodig omdat voor deze doelen al in de (Vogel- en Habitat) richtlijn-verplichtingen is voorzien. Bij deze toevoegingen wordt niet gesproken over complementariteit. De politieke belangstelling richtte zich vooral op de eerste 5 complementaire doelen.

Samenvatting van conclusies IQuatro rapport “N2000 in Overijssel”

Maar nu komt het. Er zijn ook 161 doelen waarvoor geen richtlijnverplichtingen bestaan en die desondanks in de Ontwerp- en Aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen! In 27 gebieden worden doelstellingen toegevoegd voor 15 habitattypen. Bij deze toevoegingen wordt niet gesproken over complementariteit. Het aantal nationale toevoegingen wordt op deze wijze verder uitgebreid; geen van deze toevoegingen is namelijk opgenomen in het SDF van de betreffende gebieden. Zie de uitgebreide opsomming in het rapport zelf.

Hoezo maar 5 koppen? Hoe komen die 161 doelen in de aanwijzingen? Tot nu toe heeft zich dit proces aan openbaarheid en wetenschappelijke toetsing onttrokken. We weten dus niet hoe die 161 koppen tot stand zijn gekomen...

Alle doelen voor de EU-codes uit de kolommen 5 en 8 dienen daarom uit de Ontwerp en Aanwijzingsbesluiten te worden verwijderd!

WAT IS DE MAATSCHAPPELIJKE EN POLITIEKE BETEKENIS VAN DEZE ONTDEKKING?

De aanwezigheid van een Natura 2000-gebied heeft invloed op plannen op het gebied van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer. Zo mogen veebedrijven in of nabij een Natura 2000-gebied minder ammoniak uitstoten, en mogen bedrijfsterreinen en wegen maar een beperkte uitstoot en geluidshinder geven, afhankelijk van de te beschermen flora- en faunasoorten. Naast beperkingen voor een aantal economische sectoren biedt Natura 2000 tegelijkertijd ook kansen voor bijvoorbeeld recreatie. De Europese Commissie heeft als wettelijk kader de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 om de bescherming en het behoud van Natura 2000-gebieden af te dwingen.

In het beheerplan van een Natura 2000 gebied dienen de belangen van natuur, economie en recreatie evenwichtig afgewogen te zijn. Maar kan daar wel sprake van zijn als de natuur bol staat van erbij gesmokkelde doelen? Worden economie en recreatie niet bij voorbaat in de verdediging gedrongen?

Wij vrezen op zowel een wetenschappelijk als een democratisch tekort te zijn gestoten. Wij willen eerlijke antwoorden op de gerezen vragen. Eerst de feiten op tafel. En daarna moeten politici, bestuurders en wetenschappers aan de bak. Onwillekeurig dringt zich de vergelijking met Climategate op. Een giftig mengsel van politiek bedrijvende wetenschappers en “wetenschap” bedrijvende politici.

Onze fracties gaan uiteraard in dialoog met GS en met collega Statenleden. En met iedereen die wil bijdragen aan een goede en integere meningsvorming.